

Uitvoeringsregels tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek ISD BOL 2025, 2026 en 2027

Gelet op artikel 78gg Participatiewet

overwegende, dat het bestuur van de intergemeentelijke sociale dienst Brunssum en Landgraaf:

- het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden een huishouden een vaste tegemoetkoming kan worden verstrekt of geweigerd en
- daartoe uitvoeringsregels wenst vast te stellen.

Artikel 1. Begrippen

- Huishouden: twee personen die voor het betreffende jaar fiscaal- en toeslagpartner van elkaar zijn.
- Alleenverdiener: het huishouden dat;
 - a. een inkomen heeft uit een uitkering, niet zijnde een uitkering op grond van artikel 19 Participatiewet (PW), eventueel aangevuld met een uitkering op grond van de PW en;
 - b. vergeleken met een vergelijkbaar huishouden, dat alleen een uitkering op basis van artikel 19 PW ontvangt, minder toeslagen van de Dienst Toeslagen ontvangt als gevolg van de verschillende afbouwpaden van de dubbele algemene heffingskorting (zoals geregeld in artikel 37 lid 2 PW en artikel 8.9 Wet inkomstenbelasting 2001) en;
 - c. een lager totaal netto-inkomen inclusief toeslagen ontvangt, vergeleken met het vergelijkbare huishouden, vanwege de afbouw van de heffingskorting zoals genoemd in punt b.
- Vaste tegemoetkoming: het bedrag dat over de kalenderjaren 2025, 2026 en 2027 per jaar wordt vastgesteld bij ministeriële regeling in het kader van artikel 78gg PW.
- Het bestuur: het dagelijks bestuur van ISD BOL.

TOEGANG

Artikel 2. Automatische/ambtshalve toekenning

1. Het bestuur geeft de vaste tegemoetkoming automatisch aan elk huishouden waarvan het Burger-servicenummer van de meestverdienende partner voor dat jaar is doorgegeven op basis van artikel 78gg lid 5 PW.
2. Het bestuur geeft de vaste tegemoetkoming over 2025, 2026 en 2027 automatisch aan het huishouden:
 - a. dat niet onder de werking van het voorgaande lid valt en;
 - b. vóór 2025 in aanmerking is gebracht voor de tegemoetkoming en nog geen vaste tegemoetkoming heeft gekregen over het betreffende jaar en;
 - c. er naar het oordeel van het bestuur geen belangrijke wijzigingen zijn in de situatie van het huishouden of de wetgeving en;
 - d. de meestverdienende partner nog ingeschreven staat in een van de BOL-gemeenten.
3. Het bestuur geeft de vaste tegemoetkoming over 2026 en 2027 automatisch aan het huishouden indien in 2025 resp. 2026 de aanvraag is gehonoreerd en aan de overige voorwaarden in lid 2 is voldaan.

Artikel 3. Aanvraag op uitnodiging

Het bestuur nodigt een huishouden uit om over 2025, 2026 en/of 2027 een aanvraag voor de vaste tegemoetkoming in te dienen indien:

- a. het huishouden voor het kalenderjaar 2025, 2026 of 2027 nog geen vaste tegemoetkoming toegekend heeft gekregen en;
- b. voor het van toepassing zijnde kalenderjaar het Burgerservicenummer van de meestverdienende partner in het huishouden niet is verstrekt aan het bestuur op grond van artikel 78gg, vijfde lid, Participatiewet;
- c. op basis van de bij het bestuur bekende gegevens het bestuur vermoedt dat het huishouden aanspraak kan maken op de vaste tegemoetkoming en
- d. de meestverdienende partner ingeschreven staat in een van de BOL-gemeenten.

Artikel 4. Aanvraag zelfmelder

1. Het huishouden kan een aanvraag voor een vaste tegemoetkoming indienen bij het bestuur.
2. De aanvraag kan middels het daartoe bestemde (digitale)aanvraagformulier worden ingediend bij het bestuur.
3. Het bestuur beoordeelt of de aanvrager een alleenverdiener is zoals opgenomen in artikel 1.
4. Het bestuur beoordeelt of de meestverdienende partner in het huishouden op de datum van aanvraag in een van de BOL-gemeenten woont en of het huishouden voor het betreffende (kalender)jaar nog geen vaste tegemoetkoming heeft ontvangen.
5. Om te bepalen of het huishouden tot de doelgroep van de alleenverdieners behoort, telt alleen het inkomen van beide fiscale- en toeslagpartners mee.
6. Bij een vast maandinkomen wordt rekening gehouden met het inkomen van het huishouden over de maand voorafgaand aan de maand waarin de tegemoetkoming is aangevraagd. Het bestuur rekent dit maandinkomen om naar een verwacht jaarinkomen.
7. Als er sprake is van een variabel maandinkomen wordt rekening gehouden met het inkomen van de laatste drie maanden voorafgaand aan de maand waarin de tegemoetkoming is aangevraagd. Het bestuur rekent deze maandinkomens om naar een verwacht jaarinkomen.
8. Als de definitieve aanslag inkomstenbelasting of definitieve beschikking voor toeslagen al bekend is voor het (kalender)jaar waarvoor de tegemoetkoming wordt aangevraagd, dan wordt rekening gehouden met het belastbaar jaarinkomen uit deze aanslag of beschikking.
9. Bij de vaststelling van het vermogen hanteert het bestuur de vermogensgrens van de zorgtoeslag zoals die geldt voor het kalenderjaar waarover de vaste tegemoetkoming wordt aangevraagd.
10. Het vermogen o.g.v. de PW wordt buiten beschouwing gelaten bij de beoordeling van het recht op de vaste tegemoetkoming.
11. De vaste tegemoetkoming over de kalenderjaren 2025, 2026 en 2027 moet uiterlijk 31 december 2028 zijn aangevraagd.

TOEKENNING EN VERSTREKKING

Artikel 5. Toekenning

Het bestuur kent de vaste tegemoetkoming één keer per jaar toe en voor het volledige bedrag.

Artikel 6. Verstrekking

Het bestuur verstrekt de vaste tegemoetkoming in één keer. Als het huishouden gedurende het jaar uit de BOL-gemeente(n) verhuist, heeft dit geen gevolgen voor de verstrekte tegemoetkoming.

Slotbepalingen

Artikel 7. Hardheidsclausule

Het bestuur kan een bepaling geheel of gedeeltelijk buiten toepassing laten als de toepassing ervan zou leiden tot uitzonderlijk onbillijke of onredelijke gevolgen.

Artikel 8. Inwerkingtreding

Deze uitvoeringsregel treedt met terugwerkende kracht in werking met ingang van 1 januari 2025.

Artikel 9. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Uitvoeringsregels tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek ISD BOL.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van ISD BOL van 9 april 2025.

De Voorzitter,

De Secretaris,

Toelichting

Artikel 1: Begripsbepalingen

Dit artikel geeft een definitie voor de begrippen alleenverdiener, huishouden en vaste tegemoetkoming.

Artikel 2: Ambtshalve toekenning

lid 1: Ambtshalve toekennen aan huishoudens die op de lijst van de Belastingdienst staan

Ieder huishouden waarvan het BSN van de meestverdienende partner staat vermeld op de lijst van de Belastingdienst wordt ambtshalve de vaste tegemoetkoming toegekend. De Wtrap biedt hier een grondslag voor.

Van de inwoners op de lijst van de Belastingdienst staat vast dat zij op de peildatum van de lijst nog in leven waren en woonachtig in de desbetreffende gemeente. Daarmee is feitelijk al voldaan aan de minimale vereisten van de lichte toets.

Artikel 2 lid 2 en 3: Ambtshalve toekennen aan reeds bekende huishoudens die niet op de lijst van de Belastingdienst staan

De tegemoetkoming kan ambtshalve worden toegekend aan huishoudens die al bij het bestuur bekend zijn, maar voor het betreffende jaar niet op de lijst van de Belastingdienst staan.

Lid 2 regelt dat de bekende huishoudens uit fase I in 2025 (fase II) ambtshalve uitgekeerd krijgen.

Lid 3 regelt dat wanneer in fase II een huishouden bekend is/wordt, er alleen voor de opeenvolgende (kalender)jaren in fase II ambtshalve uitgekeerd kan worden.

Hierdoor worden huishoudens minder belast en het vermindert het capaciteitsbeslag bij de uitvoering. Met 'bekend' worden huishoudens bedoeld waarvan het bestuur voor een eerder jaar (t-X) heeft vastgesteld dat het een alleenverdienerhuishouden was en een tegemoetkoming heeft uitgekeerd. Deze huishoudens kunnen in jaar t weer alleenverdienerhuishouden zijn maar niet op de lijst staan, omdat deze lijst gebaseerd is op gegevens van jaar t-2.

De voorwaarden hiervoor zijn dat beide personen op het moment van toekennen in leven zijn, de meestverdienende partner inwoner is van de BOL-gemeente(n), en er zich tussentijds geen relevante wijzigingen hebben voorgedaan in de situatie van het huishouden of de achterliggende wetten.

Voorbeeld I: In 2025 wordt getoetst of de omstandigheden zijn gewijzigd voor huishoudens die een tegemoetkoming hebben ontvangen tijdens fase I (2023 en/of 2024). Wanneer de omstandigheden niet zijn gewijzigd, kan het bestuur de vaste tegemoetkoming in 2025 ambtshalve toekennen. Deze huishoudens behoren in de actualiteit tot de doelgroep van de alleenverdienersproblematiek.

Voorbeeld II: In 2025 heeft een huishouden de vaste tegemoetkoming ontvangen na te zijn beoordeeld door het bestuur. Het huishouden komt in 2026 niet voor op de lijst van de Belastingdienst. De omstandigheden zijn niet gewijzigd. De vaste tegemoetkoming wordt over 2026 ambtshalve uitgekeerd.

Let op! Voor het ambtshalve toekennen van de vaste tegemoetkoming aan al bekende huishoudens moet een vermoeden bestaan dat het om een alleenverdienerhuishouden gaat. Dit vermoeden kan nooit blijken uit het feit dat het huishouden het jaar daarvoor op de lijst van de Belastingdienst stond en daarom ambtshalve een tegemoetkoming ontvangen heeft. Dit komt omdat de lijst van de Belastingdienst gegevens bevat over vastgestelde inkomens van twee jaar eerder. Het is bekend dat een deel van de huishoudens (ca 50%) op de lijst feitelijk al geen alleenverdienerhuishouden meer is op het moment dat zij ambtshalve de tegemoetkoming ontvangen. Een vermoeden dat een recht bestaat op de vaste tegemoetkoming zal dus altijd moeten zijn gebaseerd op een situatie dat het bestuur in een eerder jaar zelf heeft vastgesteld dat het een alleenverdienerhuishouden betreft.

Artikel 3: Aanvraag op uitnodiging

Dit is van toepassing op huishoudens die op grond van een bestandsanalyse in de actualiteit (jaar t) mogelijk tot de doelgroep van de alleenverdienersproblematiek behoren (NB: dit kan ook gedurende de looptijd van het jaar ontstaan bij nieuwe aanvragen bijzondere bijstand en aanvullende algemene bijstand.)

Maar ook huishoudens die nog niet eerder een tegemoetkoming hebben ontvangen én waarvan het bestuur vermoedt dat zij recht kunnen hebben op een vaste tegemoetkoming. Zij kunnen bijvoorbeeld recent de bijstand zijn ingestroomd. Het bestuur kan deze huishoudens tegenkomen wanneer het eigen bestanden doorzoekt.

Artikel 4: Aanvraag zelfmelder

Alle andere huishoudens die vermoeden dat zij tot de doelgroep van de alleenverdieners behoren kunnen zelf een aanvraag indienen. Dit artikel bepaalt daarbij wat de criteria zijn om te bepalen of het huishouden recht heeft op de vaste tegemoetkoming.

Artikel 4 lid 6 en 4 lid 7: Voor de berekening van het inkomen:

- Een vast maandelijks inkomen: een referteperiode van één maand hanteren.
- Een variabel maandelijks inkomen: een referteperiode van de drie meest recente maanden te hanteren.

Het vaste of variabele inkomen moet vervolgens naar een jaarinkomen worden omgerekend.

Artikel 4 lid 9: Bij de vaststelling van de lijst door de Belastingdienst voor ambtshalve toekenning van de tegemoetkoming, is rekening gehouden met de vermogensgrenzen van de toeslagen. Het is vanwege rechtsgelijkheid en de bedoeling van de regeling belangrijk ook voor zelfmelders met deze vermogensgrenzen rekening wordt gehouden. In de uitvoeringsregels is daarom de vermogensgrens van de zorgtoeslag opgenomen als criterium bij de beoordeling of een huishouden tot de doelgroep alleenverdienersproblematiek behoort.

Artikel 5: Toekenning

De toekenning van de vaste tegemoetkoming is eenmaal per kalenderjaar voor het hele bedrag. Om te voorkomen dat alleenverdienerhuishoudens in geval van verhuizing tussen de wal en het schip belanden, wordt voor alle ambtshalve toekenningen als peildatum voor de woonplaats de datum waarop de definitieve lijst van de Belastingdienst is gebaseerd, gehanteerd. Voor 2025 is dat 15 januari 2025. De meestverdienende partner, waarvan het BSN op de lijst staat vermeld, was op die datum inwoner van de BOL-gemeente(n).

Artikel 6: Verstrekking

De vaste tegemoetkoming wordt in één keer uitbetaald (in het 2e kwartaal). Ook als de inwoner gedurende het jaar verhuist, blijft de gemeente die de vaste tegemoetkoming heeft toegekend, de nog te betalen bedragen uitkeren.